

Tanker om Corona virus og vaccination af kalve

Af kvægfagdyrlæge Troels Løwig Larsen, Project Manager, Boehringer Ingelheim Animal Health Denmark A/S

I disse tider går vi alle og venter på, at en vaccine mod coronavirus kan mindske risikoen for at vi bliver syge af Covid-19. Vi kan allerede nu hjælpe kalve til bedre at kunne modstå smitsom lungebetændelse forårsaget af BRS virus. Er det ikke bare at komme i gang?

Coronavirus sætter hele vores samfund i stå, og hindrer os i at udfolde det normale liv, som vi kender og holder af. Når vi ønsker os en vaccine mod Covid-19, så er det ikke først, når vi eller vores nærmeste er blevet syge. Vi vil gerne have modstandskraften i os, før virus eventuelt skulle banke på døren og smitte os. Sådan er hele vores børnevaccinationsprogram også tænkt. Vi bliver som små vaccineret mod bl.a. mæslinger, fåresyge, røde hunde og stivkrampe – igen ikke før vi er blevet ramt, men for ikke at blive det.

Det samme syn burde man have på vaccination af kalve. Den væsentligste årsag til at vaccinere kalvene er den såkaldte BRS virus. Dem, som måtte have prøvet at have haft den inden for dørene i kalvestalden, ved, at det er en modbydelig fætter at slås med. Den kan i sig selv give massive dødsfald, og er meget smitsom. Derudover vil den svække kalvens luftveje så meget, at bakterier pludselig får mulighed for at slå an og forværre situationen for kalvene.

Når man tager prøver fra kalve med lungebetændelse vil man ofte finde mange forskellige mikroorganismer, som er med til at give sygdom. Mange af dem er harmløse i sig selv, men i samspil med andre virus og bakterier kan de medvirke til at give kalven lungebetændelse. Når man vaccinerer mod lungebetændelse øger man kalvens robusthed over for nogle af de væsentligste årsager til sygdommen, så den bedre kan bekæmpe de mindre alvorlige virus og bakterier.

BRS virus topper listen over de alvorlige årsager til lungebetændelse. Derudover vil parainfluenza (PI-3) og visse specifikke bakterier i sig selv også udgøre en risiko for kalvene. Vaccination mod disse vil kunne reducere forekomsten af lungebetændelse, mindske antibiotikaforbruget og bedre dyrevelfærden.

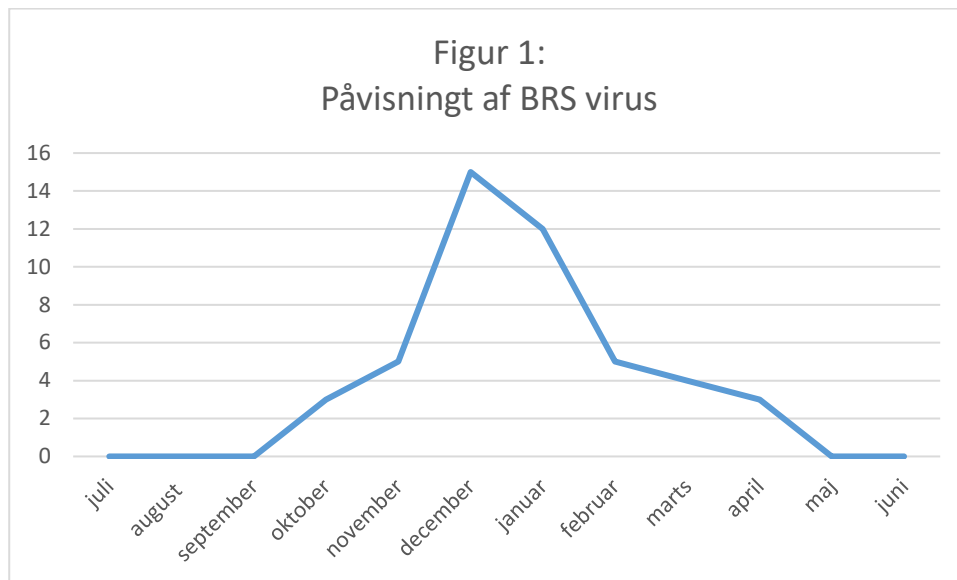
Hvordan laver man et godt vaccinationsprogram? Man kan vælge at vaccinere alle dyr i stalden i september og følge op 3 uger senere. Herefter vaccinerer man alle kalve fra 2. leveuge løbende henover vinter og forår. Andre vaccinerer hele året rundt for at sikre at modstandskraften (immuniteten) er høj i besætningen hele tiden, så risikoen for udbrud af lungebetændelse er mindre. Det er særligt i månederne fra november til marts/april, at der er høj risiko for BRS virus, så der bør besætningen være gennemvaccineret.

Man skal være opmærksom på vacciner ikke virker fra dag 1. Der går typisk 4-6 uger fra første vaccination til kalven har fuld modstandskraft. Det gør, at man skal komme i gang i god tid før højsæson for lungebetændelse, og sikre at alle kalve i stalden er vaccineret korrekt. Se figur 1.

Mit forslag til kontrol af situationen i kalvestalden er at få obduceret kalve, der dør eller aflives i besætningen løbende, så man ved, hvad der cirkulerer af bakterier og virus i besætningen. Det kan give anledning til at genvurdere såvel antibiotikavalg som vaccinationsprogrammet. Et løbende samarbejde med besætningsdyrlægen kan give dig vigtige svar på det.

Vaccination er ikke en 100 % sikkerhed for at sygdom er under kontrol. Hverken ved smitsom lungebetændelse hos kalve eller hvad angår Covid-19. Det er dog min erfaring, at et godt gennemført vaccinationsprogram giver mere ro i forhold til lungebetændelser i kalvestalden og meget mere trivelige

kalve. Det er ikke mindst vigtigt i forhold til kviekalve, hvor man ved, at lungebetændelse under opvæksten har en påviselig negativ indflydelse på mælkeydelsen, når kalven bliver ko.

Efter B. Pardon et al, JDS 2019